УДК
378.147:68
7.01:502.1
31.1

АЛЛА СЕМЕНОВА, В'ЯЧЕСЛАВ ГОРБАЧ
Київський національний університет технології та дизайну, Україна

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ОДЯГУ: ОСНОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Мета. *Визначити роль критичного мислення у підготовці майбутніх фахівців індустрії моди та обґрунтувати використання принципів екологічного дизайну для формування сталого розвитку в професійній освіті.*

Ключові слова: *критичне мислення, екологічний дизайн, сталий розвиток, професійна освіта, мода.*

Постановка завдання. Дослідити роль критичного мислення у формуванні екологічної та соціальної свідомості студентів дизайнерських спеціальностей.

Методи досліджень. Теоретико-компаративний аналіз наукових джерел, педагогічний експеримент.

Результати досліджень. Сучасна індустрія моди потребує не лише висококваліфікованих дизайнерів, а й свідомих фахівців, здатних усвідомлено оцінювати вплив своєї професійної діяльності на довкілля та суспільство. Провідними тенденціями діяльності дизайнерів та виробників текстилю сьогодні є забезпечення повторного циклу вживання модного продукту та відмова від сировини і методів, що спричиняють негативний вплив на навколишнє середовище та перешкоджають симбіозу людини і природи [1]. У цьому контексті критичне мислення виступає ключовою компетентністю, що дозволяє студентам аналізувати інформацію, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати соціальні, економічні та екологічні наслідки проєктних рішень.

Екологічний дизайн одягу – це підхід до створення текстильних виробів та колекцій із мінімальним негативним впливом на навколишнє середовище, який передбачає відповідальний вибір матеріалів, технологій виробництва, переробку відходів та використання принципів циклічності продуктів. Впровадження принципів сталого дизайну у професійну освіту сприяє формуванню екологічно свідомої позиції студентів, розвитку критичного мислення та соціальної відповідальності.

В освітньому процесі інтеграція принципів екологічного дизайну може здійснюватися через тематичні лекції, практичні проєкти, аналіз кейсів сталих брендів, лабораторні роботи з переробки тканин і створення екологічно чистих колекцій, а також через участь у соціально-екологічних проектах. Впровадження в освітній процес формує екологічний світогляд здобувачів освіти, сприяє розвитку їх творчих здібностей, креативності, пошуку нестандартних рішень [2]. Такий підхід стимулює студентів не лише застосовувати знання на практиці, а й формує навички оцінки ефективності та впливу своїх дизайнерських рішень, що відповідають принципам сталого розвитку [3]. Емпіричні дослідження свідчать, що студенти, які активно застосовують принципи екологічного дизайну, демонструють кращий рівень критичного мислення, усвідомлення соціальної відповідальності та екологічної свідомості. Таким чином, критичне мислення та екологічний дизайн одягу є невід'ємними складовими сучасної професійної освіти, адже саме вони формують у майбутніх фахівців здатність усвідомлено та відповідально діяти в умовах глобальних екологічних і соціальних викликів. Розвиток критичного мислення дозволяє здобувачам освіти аналізувати інформацію, оцінювати тенденції модної індустрії, усвідомлювати наслідки виробничих рішень та прогнозувати їхній вплив на довкілля й суспільство. Отже, поєднання критичного мислення та принципів сталого дизайну формує нову генерацію фахівців, здатних змінювати індустрію моди у напрямку її екологізації, гуманізації та відповідального розвитку.

Література

1. Лавренюк, О. О. (2022). Екологічність як світовий тренд: напрями та перспективи в дизайні одягу. *Український мистецтвознавчий дискурс*, (3), 45–54. https://doi.org/10.32782/uad.2022.3.6

2. Косяк, І. В. (2024). Екологічний дизайн у проєктній діяльності майбутніх фахівців швейної галузі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (213), 160-163. https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-160-163

3. Бондаренко В. Д., Висоцька В. В., Семенова А. В. Символізм контексту та мінімалістичність композиції у дизайні сучасного жіночого одягу на прикладах використання технік апсайклінгу. The functioning of culture and art during the war : Scientific monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2024. pp. 24–45. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-426-9-2